

Milieubeleidsvereenkomst afvalbanden Evaluatierapport 2016-2017

////////////////////////////////////
Auteur: Katleen Dierick
Versie: 01.10.2018
Afdeling: Afval- en materialenbeheer
Team: Productketens
Contactpersoon: Katleen Dierick, 015 284 136, katleen.dierick@ovam.be
////////////////////////////////////

Situatieschets

criterium	Situatie	Inschatting	Toelichting
Looptijd MBO	31.12.2010 – 30.12.2015	☹	MBO is vervallen en nog geen goedgekeurde startnota voor nieuwe MBO.
- Brussel - Wallonië	- MBO afgelopen op 28.02.2017 - Lopende MBO tot 09.07.2019	☺	Verschillen in intergewestelijke timing. Andere verschillen hebben weinig impact op de werking in de praktijk.
Inzameling	Inzamelpercentage voor België van 95% (2016) en 93% (2017)	☺	Inzameldoelstelling wordt gehaald. Nagenoeg alle afvalbanden die vrijkomen, worden ingezameld.
Verwerking	- Hergebruik, loopvlakvernieuwing en recyclage: 97,18% - Energetische valorisatie: 2,82%	☺	Verwerkingsdoelstellingen worden ruimschoots gehaald.
Financiën	- Balanstotaal: € 34.952.133 - Totale kosten: € 22.714.765	☺	Gezonde financiële situatie.

1 Achtergrondinformatie

1.1 AFKORTINGEN

- IKW: interkabinettenwerkgroep
- MBO: milieubeleidsovereenkomst
- PAK: polycyclische aromatische koolwaterstoffen
- RIA: reguleringssimpactanalyse
- VLAREMA: Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen
- VVV: verslag van vaststelling

1.2 EUROPESE REGELGEVING

Er is geen Europese regelgeving van toepassing.

1.3 HISTORIEK

De aanvaardingsplicht voor afvalbanden werd in het Vlaamse Gewest ingevoerd in 1999. Het beheersorganisme Recytyre dat voorziet in de inzameling en verwerking van afvalbanden, werd door de betrokken bedrijfssectoren opgericht in 1998.

De eerste MBO voor afvalbanden trad in werking op 22 mei 2000. Deze werd, om tegemoet te komen aan verschillende problemen, vervangen door een nieuwe MBO die geldig was van 28 november 2003 tot 28 november 2008. De derde MBO trad in werking op 31 december 2010 en verliep op 31 december 2015.

Aangezien er in 2015 en 2016 nog studies lopende waren omtrent diverse aspecten van het huidige systeem, werd beslist om de onderhandelingen voor een nieuwe MBO op te schorten. De aanvaardingsplicht van de producenten, tussenhandelaars en eindverkopers voor afvalbanden blijft conform de bepalingen van het VLAREMA evenwel gelden. De sector heeft er dan ook voor geopteerd om in de overgangperiode (die nog steeds lopende is, zie punt 1.4) de aanvaardingsplicht verder collectief te blijven vervullen via het systeem van Recytyre.

Na opmaak van de ontwerpstartnota voor een nieuwe MBO en het doorlopen van de consultatiefase werd de ontwerpstartnota voorgelegd aan IKW's (zie ook punt 1.4). Tot op heden werd op deze IKW's geen consensus bereikt, noch over de beleidskeuze van de OVAM, noch over de ontwerpstartnota voor een nieuwe MBO.

1.4 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2016 EN 2017

Operationeel en financieringssysteem voor de inzameling en verwerking van afvalbanden (Regenesys-project)

Tijdens de eerste fase van het Regenesys-project (start april 2013) sloot Recytyre nieuwe overeenkomsten af met de inzamelaars. Hiermee werd de betaling van de vergoeding voor inzameling en verwerking opgesplitst in twee betalingen, namelijk één na inzameling en één na

ontvangstbevestiging van de verwerker. Er werd ook een nieuw charter ingevoerd voor de ophaalpunten. Door ondertekening van dit charter verklaren de ophaalpunten zich akkoord met de voorwaarden die zijn gekoppeld aan de gratis inzameling van de afvalbanden (o.a. betreffende stockage en administratieve opvolging). Om het volledige administratieve proces te beheren introduceerde Recytyre in 2013 een nieuw IT-systeem met aangiftemodules voor de diverse betrokken actoren (inzamelaars, consolidatiepunten, voorverwerkers en verwerkers), zodat het inzamel- en verwerkingsproces van de afvalbanden op een meer transparante wijze verloopt. In de loop van 2015 en 2016 werd dit IT-systeem in overleg met de operatoren verder geoptimaliseerd en gebruiksvriendelijker gemaakt.

In 2014 zette Recytyre de eerste stappen voor de herziening van de vergoedingen voor de inzamelaars (tweede fase van het Regenesys-project). Uit voorafgaand studiewerk was gebleken dat de toenmalige vergoedingen hoog waren. Er werd door Recytyre een set van nieuwe tarieven opgemaakt op basis van gegevens uit de markt en op basis van expertoordeel. Het voorstel van herziening stuitte evenwel op hevig verzet van heel wat inzameloperatoren, gesteund door GO4CIRCLE. Dit leidde tot de oprichting van een Werkgroep Tarificatie, waarin werd afgesproken om nieuwe tarieven voortaan te baseren op meer nauwkeurige data. In analogie met Nederland werd beslist om een gespecialiseerde consultant (FFact) aan te trekken wiens taak het is om de kostprijsstructuur van de diverse operatoren in kaart te brengen. Door grote vertragingen, onder meer omwille van discussies over de precieze methodologie die de consultant zou moeten gebruiken bij het doorlichten van de sector, werd het onmogelijk om bij de tariefaanpassing die vastgelegd was op 1 juli 2016, reeds tarieven te gebruiken die gebaseerd waren op de grondige studie.

Om de grote onrust en turbulentie in de sector te kalmeren nam de OVAM in samenspraak met Recytyre en GO4CIRCLE het initiatief om een gedetailleerd processchema uit te werken en af te toetsen. Dit schema had enerzijds tot doel de precieze stappen en timing uit te tekenen die nodig waren om het addendum met de nieuwe tarieven op 1 juli 2016 van kracht te laten worden. Anderzijds werd ook een strikte timing uitgewerkt voor het uitvoeren van de kostprijsstudie door FFact (gebaseerd op cijfers van 2015) en het van kracht laten worden van nieuwe tarieven, deze maal gebaseerd op de studie. De nieuwe tarieven (gebaseerd op de studie) werden uiteindelijk via het addendum bis ingevoerd vanaf 1 februari 2017. Hierbij werd, voor de tarieven die hoger lagen dan in het eerste addendum, ook retroactiviteit voorzien tot 1 juli 2016. In 2017 voerde de consultant FFact een tweede kostprijsstudie uit (gebaseerd op cijfers van 2016), wat opnieuw resulteerde in nieuwe tarieven voor de operatoren. Deze laatste tarieven werden ingevoerd vanaf 1 juni 2018 via het addendum ter.

Naar aanleiding van de grote commotie omtrent de door Recytyre ingevoerde wijzigingen voor de operatoren werd door OVAM een studie besteld bij Ernst&Young om uit te maken wat de rol en de bevoegdheden van beheersorganismen in de afvalmarkt precies kunnen zijn. De studie werd begin 2016 opgeleverd en bevestigde o.a. dat de wijze waarop Recytyre tarieven oplegt voor inzamel- en verwerkingsactiviteiten in het kader van de uitvoering van een aanvaardingsplicht juridisch conform is. Er werd echter ook op gewezen dat een aanbesteding via offertevraag waarschijnlijk tot lagere tarieven leidt.

Startnota nieuwe MBO

Begin 2016 is de OVAM gestart met de evaluatie van de in 2015 afgelopen MBO. Hierbij vonden ook gesprekken plaats met de betrokken stakeholders. Uit het overleg met GO4CIRCLE bleek dat zij vragende partij zijn voor een herziening van het hele systeem. De OVAM heeft daarna besloten om te

onderzoeken welk instrument (aanvaardingsplicht of ander) het meest geschikt is voor het toekomstige beleid rond afvalbanden. Hiertoe werd een reguleringssimpactanalyse (RIA) opgemaakt. In de RIA wordt de vergelijking gemaakt tussen vier beleidsopties om de vooropgestelde doelstelling voor afvalbanden te bereiken. Na finalisering van de RIA werd door de OVAM een ontwerpstartnota opgemaakt die de beleidskeuze (i.c. behoud van het instrument aanvaardingsplicht voor afvalbanden) motiveert en de belangrijkste doelstellingen en krachtlijnen voor een nieuwe MBO beschrijft.

Na de consultatie over de ontwerpstartnota werd deze samen met de RIA een eerste keer besproken op een interkabinettenwerkgroep (IKW) op 14 november 2017. Hier werd gesteld dat vooral diende gefocust te worden op een verdere verbetering van de resultaten voor het duurzaam sluiten van kringlopen. Om deze reden werd aan de OVAM gevraagd om nog een nieuwe vijfde beleidsoptie uit te werken. Na uitwerking hiervan werd de ontwerpstartnota een tweede maal besproken op een IKW op 4 mei 2018. Deze keer werd er gevraagd om bijkomende informatie te verschaffen, zowel inzake het huidige systeem als inzake mogelijke toekomstige systemen. Op 7 september 2018 vond een derde IKW plaats, maar werd nog steeds geen consensus gevonden over de beleidskeuze van de OVAM voor het behoud van het instrument aanvaardingsplicht voor afvalbanden en de ontwerpstartnota.

Aangezien de startnota tot op heden dus nog niet goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering, konden de onderhandelingen voor een nieuwe MBO nog niet opgestart worden.

Rechtszaken

In 2016 is Recytyre zowel in kort geding als in procedure ten gronde voor de rechter gedaagd door twee operatoren. Deze twee operatoren grijpen het vervallen van de MBO in Vlaanderen (zonder dat er al een nieuwe MBO is) aan om rechtszaken aan te spannen. Er is volgens hen geen juridische grondslag meer voor het functioneren van Recytyre. Omwille van de mogelijke impact op het beleid van de OVAM rond de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid is de OVAM overgegaan tot vrijwillige tussenkomst in beide procedures.

De vordering in kortgeding werd op 12 oktober 2016 door de rechter afgewezen. De pleitdatum voor de procedure ten gronde voor de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel is vastgesteld op 4 september 2020. Nadien volgt de uitspraak.

Twee operatoren dienden verder ook nog elk een klacht met burgerlijke partijstelling in tegen onbekenden aangaande het aanrekenen van Recytyrebijdragen bij klanten na het vervallen van de MBO. Het betreft één strafklacht in het Brusselse Gewest en één strafklacht in het Vlaamse Gewest. Deze laatste werd ingediend door dezelfde operator die Recytyre ook dagvaardde in kort geding en ten gronde. Zowel in Vlaanderen als in Brussel werden in dat kader al verschillende personen (waaronder personeelsleden van de OVAM) verhoord, hetzij als getuige, hetzij als verdachte. Beide zaken zijn momenteel nog lopende.

Studie verwerkingstechnieken

Recytyre liet in de periode 2016-2017 een levenscyclusanalyse van de verwerkingsmethoden voor afvalbanden uitvoeren. De scope van de studie omvatte zowel de huidige verwerkingsopties (granulaat voor sportvelden, staalindustrie, cementindustrie...) als mogelijke toekomstige verwerkingsopties zoals trillingdemping en stadsverwarming. Al de bestudeerde oplossingen met derivaten uit afvalbanden werden vergeleken met de traditionele oplossingen. Zo werd nagegaan of

het in het belang van het milieu is om bijvoorbeeld synthetische elastomeren te vervangen door gerecycleerd rubbergranulaat of steenkool door shreds van afvalbanden. Voor elk van de bestudeerde verwerkingswijzen werden alle fasen van het verwerkingsproces in aanmerking genomen: vanaf het ontdoen van de afvalbanden bijvoorbeeld bij de bandencentrale, tot en met de totale eliminatie ervan. De conclusie van de studie is dat voor alle onderzochte verwerkingsmethoden het gebruik van (gerecycleerde) afvalbanden ter vervanging van de primaire grondstoffen zorgt voor een positieve milieu-impact.

Studie offertevraag

In 2017 liet Recytyre een studie uitvoeren inzake de mogelijke overgang naar een systeem van offertevragen voor de inzameling en verwerking van de afvalbanden. BravoSolution, de consultant die geselecteerd werd om de studie uit te voeren, stelde in de loop van 2018 de principes en mogelijke timing voor de invoering van een systeem van offertevragen voor. Of dit systeem ook daadwerkelijk zal worden ingevoerd in de praktijk is op dit moment nog niet beslist.

Inzameling silobanden bij landbouwers

In 2012 sloten Recytyre en de OVAM in samenspraak met de Boerenbond en ABS een eerste overeenkomst af voor het inzamelen en verwerken van overtollige silobanden bij landbouwers. Deze overeenkomst voorzag een subsidieregeling tot eind 2015. Om nog meer landbouwers ertoe aan te zetten de overtollige silobanden af te voeren, werd beslist om de regeling ook na 2015 verder te zetten. De OVAM en Recytyre trokken hiervoor elk 400.000 euro uit voor de periode 2016-2018. De medewerking van Recytyre is vrijwillig – aangezien het hier om historische stocks gaat van banden waarop nooit een milieubijdrage werd betaald – en op tijdelijke basis, met een gesloten budget.

Indien zij voldoen aan bepaalde voorwaarden ontvangen de landbouwers een bijdrage in de kosten voor maximum 1000 silobanden. De kosten worden voor maximum één derde gesubsidieerd door de OVAM en voor maximum één derde door Recytyre. De landbouwer zelf staat in voor het resterende deel van de kosten. Eind 2018 staat de teller op circa 1,3 miljoen silobanden die in het Vlaamse Gewest ingezameld werden door de hiertoe gerechtigde inzamelaars. Landbouwers konden een aanvraag voor tegemoetkoming in de kosten indienen tot en met 31 december 2018.

GREEN.er-fonds

Vanuit de vaststelling dat het in België ontbreekt aan voldoende ontwikkeling en innovatie binnen de recyclagemarkt van afvalbanden, werd in 2017 in de schoot van de Koning Boudewijnstichting het GREEN.er-fonds opgericht. GREEN.er wenst lokale projecten te ondersteunen die bijdragen tot de diversificatie van de afzetmogelijkheden van materialen afkomstig van de recyclage van afvalbanden.

Het startkapitaal van het fonds bedraagt 3,5 miljoen euro. Dit bedrag is integraal afkomstig van Recytyre. Zowel bestaande bedrijven als starters en instellingen van hoger onderwijs of spin-offs die zulke initiatieven ambiëren kunnen in aanmerking komen voor een financiële ondersteuning door GREEN.er. De resultaten hiervan moeten in de loop van de volgende jaren zichtbaar worden. Meer informatie over het fonds is te vinden op de website <http://www.greener.fund>.

Rubcycle

Recytyre organiseerde op 30 november 2017 de tweede editie van Rubcycle. Net zoals in 2015 bracht Recytyre op dit event producenten, potentiële gebruikers van grondstoffen gemaakt uit afvalbanden

en overheden bijeen om hen een inzicht te geven in het mogelijk en noodzakelijk gebruik van grondstoffen gemaakt uit afvalbanden in tal van toepassingen. Op deze geslaagde editie werden de talrijke aanwezigen niet alleen overtuigd van de noodzaak van een mindshift, maar hopelijk ook geïnspireerd tot concrete acties die bijdragen tot een circulaire economie voor banden.

Rubbergranulaat als instrooi materiaal in kunstgrasvelden

2016 was het jaar waarin een golf van ongerustheid overwaaide over de mogelijke gezondheidseffecten van rubbergranulaat (afkomstig van de recyclage van afvalbanden) als instrooi materiaal in kunstgrasvelden. Na overleg met het kabinet van Minister Muylers heeft Recytyre in 2017 het initiatief genomen om aan alle eigenaars of beheerders van kunstgrasvelden die dit wensen een bemonstering en analyse aan te bieden van het ingestrooide granulaat. In totaal werden 96 velden onderzocht. Alle onderzochte stalen zaten v er beneden de momenteel geldende REACH-norm.

Wereldwijd zijn er al meer dan 100 studies uitgevoerd over de veiligheid van rubbergranulaat in kunstgrasvelden. Het is echter noodzakelijk om enkel de onafhankelijke studies te bekijken. De drie meest recente onafhankelijke studies zijn uitgevoerd door het European Chemicals Agency (ECHA), het Nederlands Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het Washington State Department of Health. Geen van deze drie studies heeft een reden gevonden om mensen te adviseren niet te spelen op kunstgras ingestrooid met gerecycleerd rubber, noch een relatie tussen het spelen op kunstgras en kanker. Het ECHA suggereert in haar rapport wel om een wijziging van de REACH-verordening te overwegen om ervoor te zorgen dat enkel rubbergranulaat met zeer lage concentraties aan PAK's en andere gevaarlijke stoffen op de markt mogen worden gebracht. De Nederlandse overheid gaf gehoor aan deze suggestie en diende in juli 2018 een voorstel voor restrictie van de huidige REACH-norm voor PAK's voor instrooi materiaal in. Dit voorstel zal nu verder bekeken worden door de Europese Commissie.

1.5 INTERGEWESTELIJKE AFSTEMMING

Aangezien het inzamelsysteem van Recytyre actief is in de drie gewesten, is een goede intergewestelijke afstemming belangrijk voor de goede werking van Recytyre. Tot hiertoe verschilt de inhoud van de MBO's tussen de drie gewesten weinig. De termijnen van de MBO's verschillen wel.

In het Waalse Gewest is de huidige MBO nog geldig tot 9 juli 2019. In het Brusselse Gewest is de MBO afgelopen op 27 februari 2017. De onderhandelingen over een nieuwe Brusselse MBO zijn quasi afgerond. De OVAM werd hierbij door het Brusselse Gewest niet betrokken. De OVAM heeft beide gewesten wel betrokken bij de opmaak van de ontwerpstartnota voor een nieuwe MBO.

1.6 TOEKOMSTIGE VERANDERINGEN

Onderhandelingen nieuwe MBO

Zoals hoger vermeld (zie punt 1.4) is de OVAM na grondige evaluatie van mening dat het behoud van het instrument aanvaardingsplicht de beste beleidskeuze is voor afvalbanden. Zowel de bandenproducenten, Traxio alsook VVSG ondersteunen deze beleidskeuze. GO4CIRCLE ondersteunt dit niet.

Tot op heden werd op de IKW's geen consensus bereikt, noch over de beleidskeuze van de OVAM, noch over de ontwerpstartnota voor een nieuwe MBO. Wanneer op een toekomstig IKW toch een consensus gevonden zou worden, kan de startnota worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering voor officiële goedkeuring. Hierna kunnen de onderhandelingen voor de nieuwe MBO worden opgestart.

2 De rapportage

2.1 PREVENTIE EN SENSIBILISERING

In 2016 en 2017 zette Recytyre haar inspanningen verder om burgers te sensibiliseren over het belang van een correcte bandenspanning. Dit verhoogt niet alleen de veiligheid, maar ook de levensduur van de band. Bovendien zorgt een correcte bandenspanning voor minder brandstofverbruik en dus minder CO₂-uitstoot.

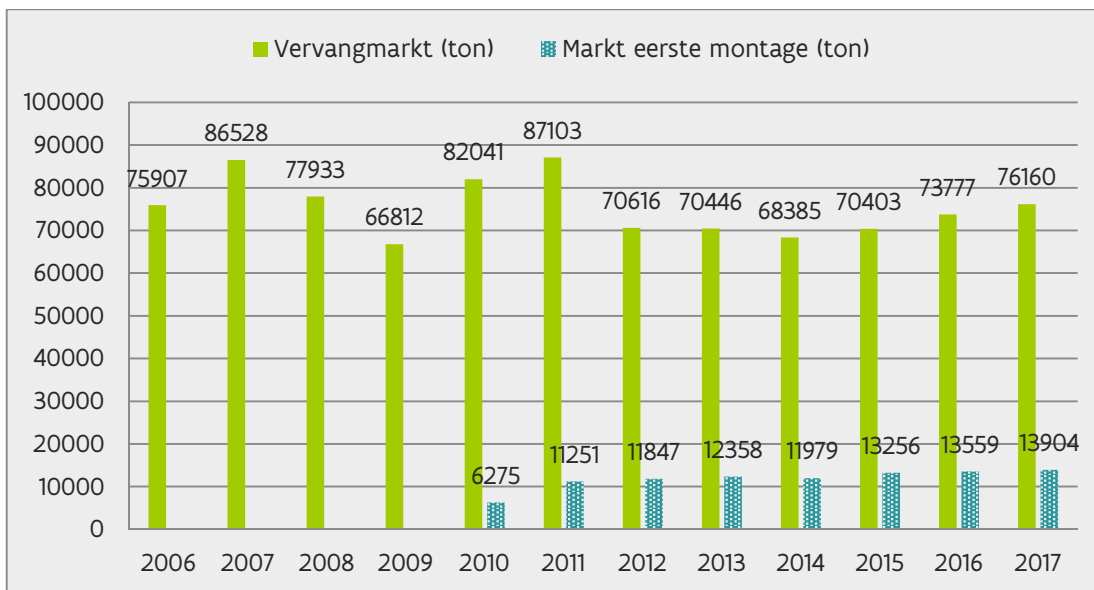
De sensibilisering vond plaats via radio- en onlinecampagnes (veiligeband.be) en via displays in verkooppunten van banden. Dat de campagnes een succes waren blijkt uit de prijzen die Recytyre won. Voor het online-luik van zowel de voorjaars- als de najaarscampagne van 2017 won Recytyre de YouTube Ads Leaderboard Award. Recytyre werd daarnaast ook overall winnaar voor heel 2017. Deze award is een erkenning van de efficiëntie van de campagnes, aangezien naast het bereik, vooral rekening wordt gehouden met het aantal surfers dat de spots volledig uitkeek, met de likes, de shares en de positieve commentaren die werden gepost en met het aantal personen die spontaan verder gingen klikken om meer spots te ontdekken van Recytyre.

2.2 INZAMELING

Op de markt gebrachte banden

Recytyre publiceert in haar jaarrapport de cijfers van de op de markt gebrachte hoeveelheden nieuwe banden in België. Deze cijfers zijn noodzakelijk bij het bepalen van de inzamelpercentages van afvalbanden. De banden gemonteerd op nieuwe voertuigen van de categorieën M1 en N1 (personenwagens en lichte bestelwagens) vallen niet onder het toepassingsgebied van Recytyre. De aanvaardingsplicht hiervoor wordt opgenomen door Febelauto in het kader van beheer van afgedankte voertuigen.

Onderstaande figuur geeft het overzicht van de op de Belgische markt gebrachte banden. In 2016 en 2017 is de vervangmarkt gestegen, en dit tot circa 76.000 ton banden in 2017. In de markt van eerste montage zet de lichte toename zich verder. Deze stijging wordt verklaard door de toetreding van nieuwe leden, als gevolg van een proactieve prospectiepolitiek van Recytyre. De nieuw aangesloten leden zijn voor een deel buitenlandse bedrijven die de aanvaardingsplicht opnemen voor hun Belgische importeurs en internetbedrijven die zich vrijwillig aansloten.

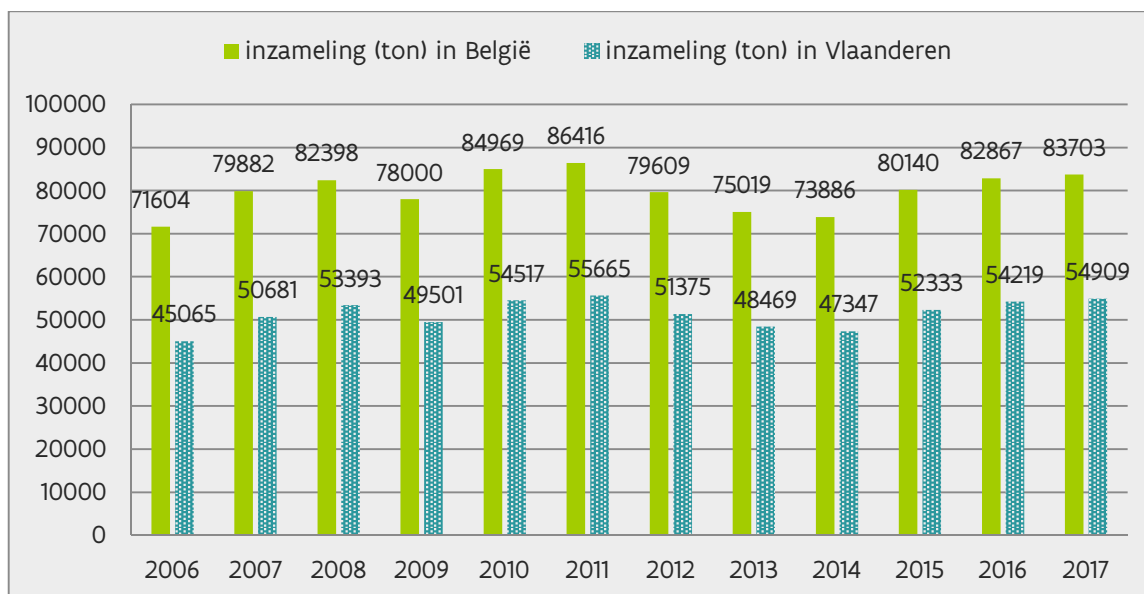

Figuur 1: Overzicht van de hoeveelheden op de Belgische markt gebrachte banden (ton)

Inzameling van afvalbanden

Figuur 2 geeft de evolutie weer van de hoeveelheid ingezamelde afvalbanden in België. Belangrijk te noteren dat de invoering van de aanvaardingsplicht voor afvalbanden afkomstig uit de markt van eerste montage niet leidt tot een grote toename van de ingezamelde hoeveelheid afvalbanden, omdat slechts een klein aantal van de voertuigwrakken (o.a. bussen, vrachtwagens, machines) vrijkomen in België.

In de periode 2016-2017 is er een verdere stijging van de ingezamelde hoeveelheid. De kentering ingezet in 2015 zet zich dus door. De stijging van de markt in 2017 tov 2015 (+ 8%) vertaalt zich echter niet in een even grote stijging van de inzameling (+ 4%).

Figuur 2: Evolutie van de ingezamelde hoeveelheden afvalbanden (ton) in België en in Vlaanderen
Noot: voor 2013, 2014 en de eerste twee maanden van 2015 zijn de inzamelcijfers exclusief de inzamelingen van één operator, aangezien deze geen aangifte deed in de webapplicatie van Recytyre

Volgens het jaarrapport van Recytyre werden in het Vlaamse Gewest respectievelijk 54.219 ton en 54.909 ton afvalbanden ingezameld in 2016 en 2017. De verdeling tussen de verschillende types banden is hieronder weergegeven. Het overgrote deel (ca. 88%) van de ingezamelde banden zijn personenwagen- en vrachtwagenbanden.

Bandentype	2016		2017	
	Inzameling (ton)	Ratio (%)	Inzameling (ton)	Ratio (%)
Personenwagen*	27.029	49,85	26.178	47,68
Vrachtwagen**	21.171	39,05	22.180	40,40
Landbouw	2.423	4,47	2.679	4,88
Wegenbouw -2mtr	910	1,68	1.294	2,36
Wegenbouw +2mtr	27	0,05	61	0,11
Industrie	2.659	4,90	2.516	4,58
Totaal	54.219	100	54.909	100

* personenwagen is inclusief personenwagen, 4x4, SUV, bestelwagen, licht bedrijfsvoertuig, caravan, aanhangwagen, moto, scooter en kart

** vrachtwagen is inclusief vrachtwagen, oplegger en autobus

Tabel 1: Overzicht van de verdeling van de ingezamelde afvalbanden (ton) in Vlaanderen

Het VLAREMA bepaalt dat alle afvalbanden die worden aangeboden, moeten worden ingezameld met een maximum van 100% van de hoeveelheid nieuwe banden die door de producenten op de markt gebracht worden. Hoewel het VLAREMA geen becijferde inzameldoelstelling voor afvalbanden vooropstelt, wordt hieronder toch het Belgisch inzamelpercentage voor afvalbanden voor 2016 en 2017 vermeld.

Voor de berekening hiervan werd gebruik gemaakt van het aantal op de markt gebrachte banden in de vervangingsmarkt enerzijds en in de markt van eerste montage anderzijds. Op deze manier wordt voor 2016 en 2017 voor België respectievelijk een inzamelpercentage van 95% en 93% berekend. Nagenoeg alle afvalbanden die vrijkomen worden ingezameld. De inzameldoelstelling wordt dus gehaald.

2.3 VERWERKING

Het VLAREMA bepaalt dat volgende verwerkingsdoelstellingen gelden voor afvalbanden:

- de ingezamelde banden worden in de eerste plaats gesorteerd op herbruikbare en rechapeerbare banden;
- het totale percentage hergebruik na sortering, loopvlakvernieuwing en recyclage van de ingezamelde afvalbanden bedraagt minstens 55%;
- de rest van de ingezamelde afvalbanden wordt energetisch gevaloriseerd;
- de verwijdering van afvalbanden is niet toegestaan.

De verwerkingsresultaten die in het Vlaamse gewest in 2016 en 2017 bereikt werden, worden weergegeven in onderstaande tabel.

Type verwerking	2016		2017	
	Tonnage	Ratio (%)	Tonnage	Ratio (%)
Materiaalvalorisatie				
- granulaat/poeder	42.974	78,30	44.341	85,06
- loopvlakvernieuwing	2.838	5,17	3.154	6,05
- hergebruik	6.044	11,01	2.946	5,65
- elektrische hoogovens	278	0,51	217	0,42
Totaal	52.134	94,99	50.659	97,18
Energetische valorisatie				
- cementindustrie	2.750	5,01	1.366	2,62
- pyrolyse	0	0	104	0,20
Totaal	2.750	5,01	1.470	2,82
Algemeen totaal verwerkt	54.884	100	52.128	100

Noot: De cijfers zijn gebaseerd op de aangiftes die tot 1 april 2018 in de webapplicatie van Recytyre werden ingegeven.

Tabel 2: Overzicht van de verwerkingsresultaten van afvalbanden in Vlaanderen.

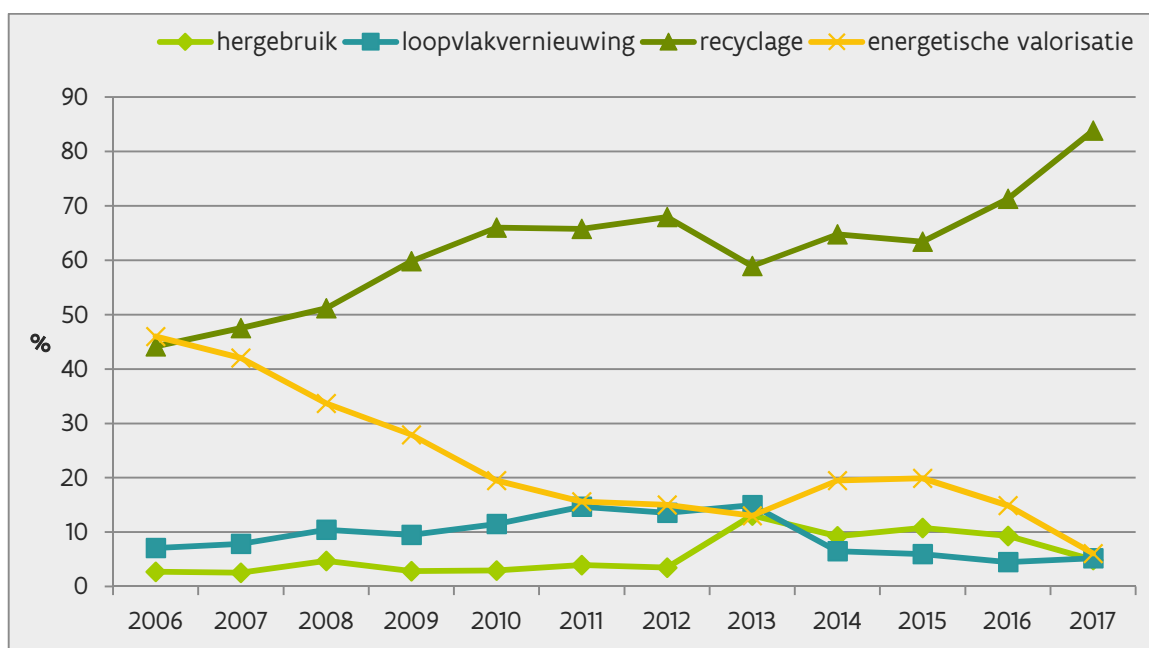
Om een vergelijking te maken met de wettelijke verwerkingsdoelstellingen (Tabel 3) beschouwen we granulatie als recyclage, gezien van het granulaat veelal nieuwe producten worden gemaakt. Zo wordt het rubbergranulaat onder andere gebruikt voor de productie van rubberen rolwielletjes, tegels, matten, isolatiemateriaal... Daarnaast wordt het rubbergranulaat ook ingestrooid in kunstgrasvelden ter verbetering van de sporttechnische eigenschappen van de velden. Een klein percentage van de afvalbanden wordt in de hoogovens van staalfabrieken gebruikt als reductans, wat beschouwd wordt als recyclage. In 2017 werd 0,20% van de in Vlaanderen ingezamelde banden verwerkt in een pyrolyse-installatie. Aangezien de outputfracties van deze installaties gebruikt worden voor energieopwekking, telt dit mee als energetische valorisatie.

Type verwerking	Recyctyre 2016 (%)	Recyctyre 2017 (%)	Doelstelling (%)
Materiaalvalorisatie	94,99	97,18	Min. 55
Energetische valorisatie	5,01	2,82	Max. 45

Tabel 3: Verwerkingsresultaten van afvalbanden in Vlaanderen in vergelijking met de wettelijke doelstellingen

De wettelijke verwerkingsdoelstellingen voor afvalbanden worden ruimschoots gehaald.

Figuur 3 geeft de evolutie weer van de verwerkingsresultaten voor de periode 2006-2017 en dit voor heel België. De belangrijkste vaststelling is dat er zich een duidelijke shift heeft voorgedaan van energetische valorisatie naar materiaalvalorisatie. Wat de Belgische cijfers betreft zien we dat na een lichte toename in 2014 en 2015, het aandeel energetische valorisatie vanaf 2016 opnieuw daalt, tot zelfs onder de 10% in 2017. Voor Vlaanderen daalt het aandeel energetische valorisatie in 2017 tot onder de 5%. Dit wordt deels verklaard door het gewijzigde acceptatiebeleid van de Waalse cementoven: deze aanvaardt omwille van economische redenen sinds januari 2017 geen afvalbanden meer.

Figuur 3: Evolutie van de verwerkingsresultaten voor afvalbanden in België

2.4

FINANCIËN

De jaarrekening van het boekjaar 2017 (zie onderstaande tabel) werd afgesloten met een balanstotaal van € 34.985.133. Uit de actiefzijde blijkt dat de middelen vooral worden aangehouden onder de vorm van liquide middelen en geldbeleggingen. Aan de passiefzijde zien we dat het eigen

vermogen ten opzicht van 2015 stijgt met € 3.790.589, zijde de winst van 2016 en 2017. Het eigen vermogen volstaat om de werking van Recytyre voor meer dan een jaar te garanderen.

		2015	2016	2017
BALANS	Vaste activa	684.766	531.540	386.664
	Vorderingen	5.530.621	5.384.268	6.192.938
	Geldbeleggingen en liquide middelen	27.048.940	28.533.566	28.378.531
	Totaal activa	33.264.327	34.449.374	34.985.133
	Eigen vermogen	23.340.258	26.090.159	27.130.846
	Provisies	272.000	31.000	31.000
	Schulden	9.652.069	8.328.215	7.796.287
	Totaal passiva	33.264.327	34.449.374	34.958.133
RESULTATENREKENING	Bedrijfsopbrengsten	22.508.364	23.430.097	23.739.889
	Diensten en diverse goederen	19.433.406	18.989.547	17.247.420
	Provisies	129.000	-241.000	0
	Andere bedrijfskosten	1.799.313	1.740.358	5.467.345
	Totaal Bedrijfskosten	21.361.719	20.729.905	22.714.765
	Financieel resultaat	138.143	49.709	15.564
	Winst/verlies	1.284.788	2.749.901	1.040.688

Tabel 4: Overzicht van de financiële situatie van Recytyre voor de periode 2015-2017

De resultatenrekeningen van de boekjaren 2016 en 2017 sluiten af met winst. In 2016 lag die merkbaar hoger. De bedrijfsopbrengsten kennen een stijgend verloop door een toename van het aantal op de markt gebrachte banden bij gelijk blijvende milieubijdrages.

Ook de bedrijfskosten zijn vrij stabiel. De belangrijkste kost onder 'diensten en diverse goederen' is de vaste vergoeding per ton voor operatoren die afvalbanden inzamelen bij de ophaalpunten. Zowel in 2016 als in 2017 werden veel banden opgehaald, maar de vergoeding per ton voor de operatoren is verlaagd. Onder de 'andere bedrijfskosten' moeten vooral de werkingskosten van Recytyre begrepen worden. In 2017 worden deze aangevuld met een eenmalige dotatie van € 3,5 miljoen in het fonds GREEN.er (zie punt 1.4).

Door de winsten van de voorbije jaren heeft Recytyre een eigen vermogen kunnen opbouwen dat volstaat om de volledige werkingskost voor meer dan één jaar te dragen. Er is geen nood aan een verdere opbouw van financiële reserves. De oprichting van GREEN.er draagt hier reeds toe bij. Op termijn is echter een structurele ingreep op de opbrengsten of uitgaven noodzakelijk. Recytyre geeft in dit kader zelf ook aan te streven naar een daling van de milieubijdrages die consumenten moeten betalen bij de aankoop van nieuwe banden.

3 Handhaving

3.1 DOELSTELLINGEN

De OVAM voert in het kader van de aanvaardingsplichten voor afgedankte voertuigen, afgewerkte olie, afvalbanden en afgedankte batterijen en accu's, controles uit in de transportsector. In de periode 2016-2017 werd de opsporing van free riders (bedrijven die niet zijn aangesloten bij de beheersorganismen) verder gezet. Deze opwaartse controles hadden als voornaamste doel de invoerders aan te manen zich aan te sluiten bij de betreffende beheersorganismen.

3.2 RESULTATEN

In 2016 en 2017 werden respectievelijk 15 en 27 opwaartse controles uitgevoerd voor olie, banden en accu's. Het ging hierbij voornamelijk over tips van de beheersorganismen (Recytyre, Valorlub en Bebat). In 2016 werden bij 47% van de gecontroleerde bedrijven overtredingen vastgesteld. In 2017 was 40% van de gecontroleerde bedrijven niet in orde. Deze bedrijven werden via raadgevingen gewezen op de wettelijke bepalingen en aangemaand om zich in regel te stellen. Als een raadgeving geen effect heeft kan er een verslag van vaststelling (VVV) opgemaakt worden. In de periode 2016-2017 werd er geen enkel VVV opgemaakt.

4 Conclusies

Het ingezamelde tonnage aan afvalbanden steeg in 2016 en 2017 verder door na de daling in de periode 2012-2014. Het aantal op de markt gebrachte banden nam eveneens toe. Het inzamelpercentage blijft met 95% in 2016 en 93% in 2017 zeer hoog. Dit wijst erop dat nagenoeg alle afvalbanden die vrijkomen ingezameld worden.

Inzake de verwerking wordt de dalende trend van het aandeel energetische valorisatie ook in 2016 en 2017 weer doorgetrokken. Het percentage daalt tot onder 5% in Vlaanderen. De wettelijke verwerkingsdoelstellingen voor afvalbanden worden dan ook ruimschoots gehaald.

Recytyre bleef in 2016 en 2017 verder inzetten op sensibilisatie van het grote publiek over het belang van een correcte bandenspanning.

Na enkele moeilijke jaren heeft Recytyre opnieuw een stevige financiële buffer opgebouwd om de werking te garanderen. Er is geen nood aan een verdere stijging van de reserves. Recytyre werkt nog verder aan een optimalisatie van de processen, om de milieubijdrage voor de consument te kunnen verlagen. De huidige onzekerheid over het wettelijk kader voor de komende jaren, zet echter een rem op de verdere ontwikkeling.